

УДК 811.162.3'373.23

СЛОВ'ЯНСЬКІ АВТОХТОННІ ІМЕНА В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Любов Остап

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького,
вул. Університетська, 1/324, 79000 Львів, Україна,
тел.: (0 322) 239 47 70*

У статті досліджено динаміку вживання у Чеській Республіці на початку XXI століття одного з важливих пластів сучасного чеського антропонімікону – слов'янських автохтонних імен. Проаналізовано їх кількість, склад і особливості функціонування.

Ключові слова: власне особове ім'я, слов'янське автохтонне ім'я, чеський антропонімікон, ім'я-компонент, одноосновне ім'я, динаміка вживання імені.

Іменник кожного народу перебуває у постійному розвитку. Процес цей багатогранний. Одні імена можуть стабільно вживатися в народному антропоніміконі і в офіційній сфері протягом тривалого часу, потім деякі з них відходять на задній план. Їх місце займають інші імена: або ті, які раніше були менш популярні, або недавно створені, або ж запозичені з інших антропонімій. Є також імена, які тривалий час уживаються в антропонімії на всій території країни, однак завжди відзначаються невеликою кількістю вживання. Існують також імена, популярність яких обмежена певними регіонами.

У сучасному чеському антропоніміконі наявні елементи як давньої спільнослов'янської єдності, так і нашарування пізніших епох. Найвідчутливіші зміни відбулися під впливом прийняття християнства. Християнські та слов'янські автохтонні імена й зараз становлять базу сучасного списку власних особових імен.

Термін „слов'янське автохтонне ім'я” вживаємо у значенні, прийнятому в сучасній українській антропоніміці: „Ім'я праслов'янського походження або утворене пізніше, вже в антропонімії того чи іншого конкретного слов'янського народу, на споконвічно слов'янському мовному ґрунті” [1, с. 13].

З кінця XVIII ст. і протягом XIX ст. у чехів починається відродження слов'янських автохтонних імен. У період національного відродження, окрім відновлення вживання імен давніх, були створені за зразком слов'янських імен, збережених чи відомих із середніх віків, імена нові. Це було зумовлено прагненням розвитку національної мови.

Чеські дослідники вважають кінець 10-х – початок 20-х років XX ст. початком масового вживання слов'янських автохтонних імен в усіх верствах чеського суспільства. На думку Йозефа Бенеша, піки наступали в періоди після 1918 р. і під час Другої світової війни [3, с. 18].

Нас зацікавила динаміка вживання одного з важливих пластів сучасного чеського іменника – слов'янських автохтонних імен на початку XXI століття. У статті аналізуємо власні імена дітей, які народилися у Чеській Республіці у 2006 і 2015 роках. Джерельною базою послужили списки імен новонароджених та статистичні дані за ці та інші роки, розміщені на сайтах Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки [6] і

Чеського статистичного управління [4].

У 2006 році у Чеській Республіці народилося 54894 хлопчики і 51615 дівчаток, з яких 98,6% – громадяни Чеської Республіки. Їм було надано 1469 чоловічих імен і 1533 жіночих. Ці імена мають різну кількість уживань. Серед чоловічих перші сто найпопулярніших імен отримали 50305 новонароджених хлопчиків, що становить 91,6%, а серед дівчаток сто найпопулярніших імен отримали 44759 новонароджених дівчаток, що становить 86,7%.

У 2015 році у Чеській Республіці народилося 56817 хлопчиків і 53947 дівчаток, з яких 96,7% – громадяни Чеської Республіки. Серед чоловічих імен перші сто найпопулярніших імен отримали 49453 новонароджені хлопчики, що становить 87 %, а серед дівчаток сто найпопулярніших імен отримали 42796 новонароджених дівчаток, що становить 79,3 %.

У 2006 році новонароджені хлопчики у Чехії одержали 115 чоловічих імен слов'янського походження, що становить 7,8 % усіх імен, наданих хлопчикам. Це такі імена (перелік імен подаємо в алфавітному порядку): *Bivoj, Blahoslav, Bogdan, Bohdan, Bohumil, Bohumír, Bohuslav, Boleslav, Borek, Bořek, Boris, Bořivoj, Břetislav, Bronislav, Čestmír, Ctírad, Dalibor, Dalimil, Damir, Dan, Darek, Diviš, Dobromil, Dobroslav, Dragan, Dragos, Drahomír, Drahoslav, Dušan, Jarmil, Jaromír, Jaroslav, Ladislav, Leszek, Libor, Lubomír, Ľubor, Luboš, Luděk, Ludovít, Ludovít, Lumír, Milan, Miloš, Miloslav, Mirek, Miroslav, Mojmir, Mstyslav, Najden, Přemek, Přemysl, Radan, Radegast, Radek, Radim, Radimír, Radislav, Radko, Radmil, Radomil, Radomír, Radoslav, Radovan, Rastislav, Rostislav, Slava, Slávek, Slavoj, Slavomír, Slawomir, Stanislav, Stanislav, Svatopluk, Svyatoslav, Vaclav, Václav, Vadim, Vadym, Vendelin, Věněk, Vít, Vítek, Vítězslav, Vítězslav, Vladan, Vladimír, Vladimír, Vladislav, Vladyslav, Vlastimil, Vlastimír, Vlastislav, Vojta, Vojtěch, Volodymyr, Vratislav, Vsevolod, Vuk, Wieslaw, Wojciech, Yaroslav, Závěš, Zbyněk, Zbyšek, Zdenek, Zdeněk, Zdenko, Zdislav, Živan, Zoran*. Слов'янські імена отримали 6605 хлопчиків, що становить 12 % усіх новонароджених хлопчиків.

Новонароджені дівчатка у 2006 році одержали 81 ім'я слов'янського походження, що становить 5,3 % імен, наданих дівчаткам. Це такі імена (перелік імен подаємо в алфавітному порядку): *Běla, Bohdana, Bohumila, Bohuslava, Božena, Bronislava, Dana, Danika, Danuše, Dara, Darina, Dáša, Diviška, Doubravka, Drahomíra, Drahoslava, Drahuše, Dušica, Jarmila, Jaroslava, Kazimíra, Květa, Kvetoslava, Květoslava, Květuše, Lada, Ladislava, Liběna, Libuše, Lída, Lidmila, Ljuba, Lubomíra, Ludmila, Milada, Milana, Milena, Miloslava, Miluše, Mira, Mirjana, Mirka, Miroslava, Nada, Naďa, Naděžda, Nadia, Radana, Radka, Rosana, Rostislava, Slávka, Slavomíra, Stanislava, Svatava, Svatomíra, Světlana, Václava, Vendula, Vendulka, Vendy, Vera, Věra, Vira, Vítězslava, Vlada, Vladěna, Vladimíra, Vladka, Vlasta, Vlastimila, Vojtěška, Zdena, Zdenka, Zdeňka, Zdislava, Živa, Zlata, Zlatica, Zlatuše, Zora*. Слов'янські імена отримали 1237 дівчаток, що становить відповідно 2,4% усіх новонароджених дівчаток.

У 2015 році новонароджені хлопчики у Чехії одержали 123 імені слов'янського походження. Це такі імена (перелік імен подаємо в алфавітному порядку): *Bivoj, Blahoslav, Bohdan, Bohumil, Bohumír, Bohuš, Bohuslav, Boleslav, Borek, Bořek, Boris, Bořivoj, Božan, Branislav, Branko, Břeněk, Břetislav, Bronislav, Buhumil, Bušek, Česlav, Čestmír, Ctíbor, Ctírad, Dalibor, Dalimil, Dan, Darek, Dejan, Diviš, Dobroslav, Dušan, Dushko, Goran, Gorazd, Horymír, Hvězdoslav, Jarek, Jaromír, Jaroslav, Jason, Jasoň, Květoslav, Ladislav, Lešek, Libor, Lubomír, Lubomír, Lubor, Luboš, Luděk, Ludovít, Ludovít, Lumír, Milan, Milán, Milivoj, Milo, Miloň, Miloš, Miloslav, Milota, Milovan, Mirek, Miro, Miroslav, Mojmir, Neklan, Plamen, Pravoslav, Přemek, Přemysl, Przemyslaw, Radan, Radegast, Radek, Radim, Radislav, Radomír,*

Radoslav, Radovan, Rastislav, Rodan, Rostislav, Semír, Slávek, Slavomír, Stanislas, Stanislav, Stanislav, Svatopluk, Svatoslav, Svetozar, Tomislav, Vaclav, Václav, Velen, Vendelín, Věnek, Věroslav, Vít, Vítek, Vítězslav, Vítězslav, Vladan, Vladimír, Vladimír, Vladislav, Vlastimil, Vlastislav, Vojta, Vojtěch, Vratislav, Waclaw, Wojciech, Zbyněk, Zbyšek, Zdenek, Zdeněk, Želan, Zlatan, Zoroslav, Zvonimír. Слов'янські імена отримали 6051 хлопчик, що становить 10,7 % усіх новонароджених хлопчиків.

Новонароджені дівчатка у 2015 році у Чехії одержали 100 імен слов'янського походження. Це такі імена (перелік імен подаємо в алфавітному порядку): *Běla, Beloslava, Blazena, Blažena, Bohdana, Bohunka, Bohuslava, Bozena, Božena, Bronia, Bronislava, Česlava, Dana, Danica, Danika, Danka, Danuše, Dara, Darina, Darinka, Dáša, Dobromila, Doubravka, Draga, Drahomíra, Drahoslava, Iskra, Jara, Jarka, Jarmila, Jaroslava, Jasna, Jitřenka, Květa, Květoslava, Květuše, Lada, Ladislava, Lesana, Liběna, Libuše, Lida, Lída, Ljuba, Ludmila, Ludmila, Mila, Milada, Milana, Milena, Milene, Milica, Miloslava, Miluše, Mira, Mirka, Miroslava, Mlada, Nada, Nad'a, Naděje, Naděžda, Nadia, Neva, Radka, Radomila, Radostina, Rajka, Slavěna, Sněženka, Stanislava, Svatava, Světlana, Svitlana, Vendelína, Vendula, Vendulka, Venuše, Vera, Věra, Vesna, Viera, Vítězslava, Vladana, Vladimíra, Vlad'ka, Vlasta, Vojtěška, Zara, Zdena, Zdenka, Zdeňka, Zdislava, Živa, Zlata, Zlatica, Zlatka, Zlatuše, Zora, Zorka.* Слов'янські імена отримали 897 дівчаток, що становить відповідно майже 1,7 % усіх новонароджених дівчаток.

Таким чином, хоч ми і побачили незначне зменшення кількості новонароджених, які одержали слов'янське ім'я, але у той же час і у чоловічих, і у жіночих імен спостерігається збільшення кількості слов'янських імен, що були використані при іменуванні дітей.

У список ста найпопулярніших імен, якими у 2006 році назвали новонароджених хлопчиків, увійшли 23 імені слов'янського походження (перелік подаємо у порядку розміщення у списку): *Vojtěch, Václav, Jaroslav, Miroslav, Radek, Vít, Milan, Zdeněk, Radim, Ladislav, Stanislav, Vladimír, Rostislav, Jaromír, Vítek, Libor, Dan, Vlastimil, Dalibor, Luboš, Dušan, Radovan, Miloslav.* Ім'я *Jaroslav*, котре у цьому переліку ми фіксуємо на третьому місці, загалом є найпоширенішим слов'янським автохтонним іменем у чехів, якщо аналізувати іменник усіх вікових груп. Воно стабільно перебуває в десятці найпопулярніших імен у Чехії (зокрема, у 2006 році – на 5 місці). Цікавим є те, що навіть в „острівній” чеській антропонімії, яка розвивалася відрубно від „материкової” в чужому оточенні на півдні України, ім'я *Jaroslav* у XX ст. виявляє такі ж тенденції у популярності [2, с. 114].

У другій сотні популярних чоловічих імен новонароджених у 2006 році також значну частину (24 імені) становлять слов'янські автохтонні імена (перелік подаємо у порядку розміщення у списку): *Lubomír, Přemysl, Zbyněk, Miloš, Vítězslav, Vladislav, Bohumil, Luděk, Vojta, Boris, Bohuslav, Bořek, Bronislav, Vratislav, Mirek, Svatopluk, Zdenek, Vendelín, Bohdan, Slavomír, Bohumír, Darek, Lumír, Mojmír.*

У 2015 році у список ста найпопулярніших імен новонароджених хлопчиків увійшло 20 слов'янських автохтонних імен (перелік подаємо у порядку розміщення у списку): *Vojtěch, Václav, Vít, Jaroslav, Miroslav, Radek, Milan, Zdeněk, Ladislav, Radim, Vítek, Stanislav, Vladimír, Dan, Rostislav, Jaromír, Dalibor, Vítězslav, Vojta, Luboš.* У другій сотні популярних чоловічих імен новонароджених знаходимо 19 слов'янських автохтонних імен (перелік подаємо у порядку розміщення у списку): *Libor, Radovan, Vlastimil, Zbyněk, Přemysl, Boris, Miloš, Dušan, Vendelín, Vladislav, Lubomír, Miloslav, Bohumil, Vratislav, Bohuslav, Bořek, Mirek, Zdenek, Mojmír.*

Серед ста найпопулярніших імен, якими назвали новонароджених дівчаток, у

2006 знаходимо лише три імені слов'янського походження – *Vendula, Radka* і *Ludmila*, а у 2015 взагалі одне – *Vendula*, у другій сотні популярних жіночих імен у 2006 фіксуємо 8 слов'янських автохтонних імен: *Věra, Miroslava, Zdeňka, Darina, Dana, Jaroslava, Lada, Jarmila*, а у 2015 році 7 імен – *Lada, Zora, Ludmila, Darina, Věra, Zdeňka, Libuše*. Хоча жіночі імена слов'янського походження менше представлені у списку ста найпопулярніших імен, загалом вони не поступаються чоловічим іменам загальною кількістю і забезпечують різноманітність чеського іменника.

У Чеській Республіці дитина може одержати як одне, так і два імені. Закон, який дозволяє мати два імені, у Чехії вступив у силу у 2000 році. Можливість дати дитині два імені користується популярністю серед батьків і зацікавлення нею навіть зростає. Так, у 2013 році два імені одержали близько 3,4 % новонароджених, у той час як у 2002 році ця цифра становила 2,5 %.

Два імені, серед яких присутнє слов'янське ім'я, у 2006 році одержали 204 хлопчики і 62 дівчинки, у 2015 році – 317 хлопчиків і 124 дівчинки. Найбільш популярними комбінаціями імен у 2006 році були *Vojtěch Jan* (7 носіїв), *Jan Jaroslav* (5 носіїв), *Adam Václav* і *Vojtěch Karel* (по 3 носії). У 2015 році найбільш поширеною комбінацією була *Vojtěch Jan* (3 носії). У кількох випадках діти отримали 3 імені (з яких одне – слов'янське): *Milan Félix Emmanuel, Antonín Vladimír Robert, Sophie Edith Ludmila, Emma Sirkku Ludmila* (2015 рік).

У 2006 році при іменуванні двома іменами, з яких одне ім'я слов'янське, а інше – ні, 83 хлопчики і 20 дівчаток одержали слов'янське ім'я як перше і 108 хлопчиків і 41 дівчинка – як друге. У 2015 році при іменуванні двома іменами, з яких одне ім'я слов'янське, а інше – ні, 99 хлопчиків і 33 дівчинки одержали слов'янське ім'я як перше і 200 хлопчиків і 88 дівчаток – як друге.

У 2006 році ми зустрічаємося із випадком поєднання слов'янського імені із в'єтнамськими власними назвами: *Hoang Quan Jaroslav*. Згідно із поясненнями Мілослави Кнаппової, у в'єтнамських власних особових назв перша власна назва є прізвиськом, а остання – основним іменем [5, с. 670–671]. Також у 2006 році ми зафіксували поєднання слов'янського імені із подвійним іменем, написаним через дефіс: *Orest-Evhen Mstyslav*. У досліджуваному матеріалі трапився один випадок використання при іменуванні новонародженого у 2015 р. чоловічого слов'янського імені (у польському графічному записі) у поєднанні з другим іменем *Maria: Waclaw Maria*. Вживання імені *Maria* як другого імені при іменуванні хлопчиків дозволено і чеськими, і польськими нормами [5, с. 67–68; 7].

Більшість слов'янських автохтонних імен, які функціонують при іменуванні двома іменами, була надана також при іменуванні одним іменем. У той же час чоловічі імена *Mojmir, Radimír, Slava, Wieslaw, Wojciech, Zaviš, Mstyslav, Radegast, Radomil, Vaclav, Věnek* у 2006 році, *Česlav, Dalimil, Horymír, Lubomír, Milo, Plamen, Radegast, Radislav, Stanislav, Stanislav, Vaclav, Waclaw, Zoroslav* у 2015 році; жіночі імена *Kazimíra, Vlastimíla* у 2006 році, *Blazena, Božena, Danko, Jara, Ludmila, Milene, Neva, Radomíla, Sněženka, Svitlana, Viera, Vítězslava, Vladana, Zlatica* у 2015 році присутні при іменуванні новонароджених лише у парі з іншим іменем.

Цікаво, що деякі діти одержали відразу 2 слов'янські автохтонні імені. У 2006 році це були такі поєднання імен: чоловічі *Jaroslav Václav* (2 носії), *Lubomír Bohumil, Miloš Václav, Radek Jaromír, Václav Milan, Václav Vojtěch, Václav Zdeněk, Vít Bohumír, Vojtěch Stanislav, Vojtěch Vladislav, Zdeněk Rostislav, Zdeněk Vladimír, Zdeněk Vojtěch*; жіночі *Milena Jarmila*. У 2015 році дітям було надано такі поєднання двох слов'янських автохтонних імен: чоловічі *Dalimil Stanislav, Jaromír Bohumil, Ladislav Čestmír, Luboš Stanislav, Milan Boris*,

Miloš Vojtěch, Přemysl Ladislav, Radek Lumír, Radek Vojtěch, Radim Václav, Radovan Bořivoj, Václav Radegast, Václav Stanislav, Vladimír Vojtěch, Vojta Václav, Vojtěch Václav (2 носії), Vojtěch Vratislav; жіночі Jasná Dobromila, Libuše Milena, Svitlana Radomila.

У сучасному чеському іменному репертуарі наявні – як офіційні варіанти – слов'янські автохтонні імена двох типів: а) імена-композиції; б) одноосновні імена (відкомполітичного і відапеліативного походження). У 2006 році серед імен хлопчиків переважали імена-композиції – 67 імен: *Bivoj, Blahoslav, Bogdan, Bohdan, Bohumil, Bohumír, Bohuslav, Boleslav, Bořivoj, Břetislav, Bronislav, Čestmír, Ctírad, Dalibor, Dalimil, Damír, Dobromil, Dobroslav, Drahomír, Drahoslav, Jarmil, Jaromír, Jaroslav, Ladislav, Lubomír, Ľubomír, Ľudevít, Ludovít, Ľudovít, Ludovít, Miloslav, Miroslav, Mojmír, Mojmír, Mstyslav, Přemysl, Radegast, Radimír, Radislav, Radmil, Radomil, Radomír, Radoslav, Rastislav, Rostislav, Slavomír, Sláwomír, Stanislav, Stanislav, Svatopluk, Svyatoslav, Vítězslav, Vítězslav, Vladimír, Vladimír, Vladislav, Vladošlav, Vlastimil, Vlastimír, Vlastislav, Vojtěch, Volodymyr, Vratislav, Vsevolod, Wojciech, Yaroslav, Zdislav*, а імен відкомполітичного і відапеліативного походження зафіксовано 48: *Borek, Bořek, Boris, Dan, Darek, Diviš, Dragan, Dragos, Dušan, Leszek, Libor, Lubor, Luboš, Luděk, Lumír, Milan, Miloš, Mirek, Najden, Přemek, Radan, Radek, Radim, Radko, Radovan, Slava, Slávek, Slavoj, Vaclav, Václav, Vadim, Vadoš, Vendelín, Věněk, Vít, Vítek, Vladan, Vojta, Vuk, Wieslaw, Záviš, Zbyněk, Zbyšek, Zdenek, Zdeněk, Zdenko, Živan, Zoran*. Таку ж тенденцію спостерігаємо і в 2015 році – 65 імен-комполітиків: *Bivoj, Blahoslav, Bohdan, Bohumil, Bohumír, Bohuslav, Boleslav, Bořivoj, Branislav, Břetislav, Bronislav, Buhumil, Česlav, Čestmír, Ctíbor, Ctírad, Dalibor, Dalimil, Dobroslav, Horymír, Hvězdoslav, Jaromír, Jaroslav, Květoslav, Ladislav, Lubomír, Lubomír, Ludovít, Ludovít, Milivoj, Miloslav, Miroslav, Mojmír, Pravoslav, Přemysl, Przemyslaw, Radegast, Radislav, Radomír, Radoslav, Rastislav, Rostislav, Semír, Slavomír, Stanislav, Stanislav, Stanislav, Svatopluk, Svatoslav, Svetozar, Tomislav, Vendelín, Věroslav, Vítězslav, Vítězslav, Vladimír, Vladimír, Vladislav, Vlastimil, Vlastislav, Vojtěch, Vratislav, Wojciech, Zoroslav, Zvonimír* і 58 одноосновних імен: *Bohuš, Borek, Bořek, Boris, Božan, Branko, Břeněk, Bušek, Dan, Darek, Dejan, Diviš, Dušan, Dushko, Goran, Gorazd, Jarek, Jason, Jasoň, Lešek, Libor, Lubor, Luboš, Luděk, Lumír, Milan, Milán, Milo, Miloň, Miloš, Milota, Milovan, Mirek, Miro, Neklan, Plamen, Přemek, Radan, Radek, Radim, Radovan, Rodan, Slávek, Vaclav, Václav, Velen, Věnek, Vít, Vítek, Vladan, Vojta, Waclaw, Zbyněk, Zbyšek, Zdenek, Zdeněk, Želan, Zlatan*.

Серед імен дівчаток у 2006 році переважали відкомполітичні і відапеліативні імена – 56 імен (*Běla, Božena, Dana, Danika, Danuše, Dara, Darina, Dáša, Diviška, Doubravka, Drahuše, Dušica, Květa, Květuše, Lada, Liběna, Libuše, Lida, Ljuba, Milada, Milana, Milena, Miluše, Mira, Mirjana, Mirka, Nada, Nad'a, Naděžda, Nadia, Radana, Radka, Rosana, Slávka, Svatava, Světлана, Václava, Vendula, Vendulka, Vědy, Vera, Věra, Vira, Vlada, Vladěna, Vlad'ka, Vlasta, Vojtěška, Zena, Zdenka, Zdeňka, Živa, Zlata, Zlatica, Zlatuše, Zora*) на противагу 25 іменам-комполітатам (*Bohdana, Bohumila, Bohuslava, Bronislava, Drahomíra, Drahoslava, Jarmila, Jaroslava, Kazimíra, Kvetoslava, Květoslava, Ladislava, Lidmila, Lubomíra, Ludmila, Miloslava, Miroslava, Rostislava, Slavomíra, Stanislava, Svatomíra, Vítězslava, Vladimíra, Vlastimíla, Zdislava*). У 2015 році ця тенденція простежується ще більш виразно: 80 одноосновних імен (*Běla, Blazena, Blažena, Bohunka, Božena, Bronia, Dana, Danica, Danika, Danka, Danuše, Dara, Darina, Darinka, Dáša, Doubravka, Draga, Iskra, Jara, Jarka, Jasná, Jiřenka, Květa, Květuše, Lada, Lessana, Liběna, Libuše, Lida, Lida, Ljuba, Míla, Milada, Milana, Milena, Milena, Milica, Miloslava, Miluše, Mira, Mirka, Mlada, Nada, Nad'a, Naděje, Naděžda, Nadia, Neva, Radka, Radostina, Rajka, Slavěna, Sněženka, Svatava, Světлана, Svitlana, Vendelína, Vendula, Vendulka, Venuše, Vera, Věra, Vesna, Viera, Vladana, Vlad'ka, Vlasta, Vojtěška, Zara, Zena, Zdenka, Zdeňka, Živa, Zlata, Zlatica, Zlatka, Zlatuše, Zora, Zorka*) і 20

імен-комполітів (*Beloslava, Bohdana, Bohuslava, Bronislava, Česlava, Dobromila, Drahomíra, Drahoslava, Jarmila, Jaroslava, Květoslava, Ladislava, Ludmila, Ludmila, Miroslava, Radomila, Stanislava, Vítězslava, Vladimíra, Zdislava*)

Динаміка функціонування слов'янських імен та імен інших за походженням груп підлягають однаковим закономірностям. Наші спостереження за функціонуванням загалом десятки найпопулярніших серед новонароджених імен виявили, що список найпопулярніших імен відзначається надзвичайною традиційністю. Імена, які увійшли у групи найпопулярніших чоловічих і жіночих імен, наданих у 2006 році у Чеській Республіці новонародженим хлопчикам і дівчаткам, уже давно функціонують у чеському іменнику. Більшість із них уживається ще із середньовічних часів. Якщо розглянути сучасний стан іменника, то тут також можемо спостерігти, що популярність того чи іншого імені не є короткочасною і швидкоплинною. Коли ім'я потрапляє у список найуживаніших імен, то, як правило, перебуває у ньому кілька років або й десятиліть. Якщо спостерігати за кількістю слов'янських імен в останні роки, то можна помітити, що вживання багатьох із них відзначається стабільністю. Так, ім'я *Václav* (при іменуванні одним іменем) у 2006 році одержали 678 хлопчиків, а у 2015 році цим іменем назвали 838 новонароджених. Виразну тенденцію до зростання популярності серед новонароджених демонструє ім'я *Vojta*, котре із 135 місця у 2006 році перемістилось на 96 позицію у 2015 році.

Слід відзначити, що у загальному списку імен, котрі вживаються у Чеській Республіці, завдяки підтримці носіїв інших вікових груп, слов'янські автохтонні імена займають значне місце. Так, у 2006 році у списках ста найпоширеніших у Чехії чоловічих і жіночих імен представлено 37 чоловічих слов'янських імен і 28 жіночих, а у 2017 році – 34 чоловічих і 25 жіночих.

Таким чином, слов'янські автохтонні імена займають вагоме місце у сучасному чеському іменнику. Вони продовжують бути популярними у батьків для іменування дітей, що дає змогу припустити, що ця група імен і надалі буде стабільно присутня у чеському антропоніміконі.

1. Демчук М.О. Слов'янські автохтонні особові власні імена в побуті українців XIV–XVII ст. / М.О. Демчук. – Київ : Наукова думка, 1988. – 171 с.

2. Касім О.Ю. Антропонімія села Веселинівки Одеської області / Касім О.Ю. // Проблеми слов'янознавства. – Вип. 27. – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті вид. об-ня „Вища школа”, 1983. – С. 112–117.

3. Beneš J. Oživení staročeských osobních jmen / Josef Beneš // Symbolae philologicae in honorem Vitoldi Taszycki. – Wrocław ; Warszawa ; Kraków, 1968. – S. 16–19.

4. Český statistický úřad. – Режим доступу: <https://www.czso.cz>.

5. Knappová M. Jak se bude vaše dítě jmenovat? / Miloslava Knappová. –6. vydání. – Praha : Academia, 2017. – 917 s.

6. Ministerstvo vnitra České republiky, Četnost jmen a příjmení. – Режим доступу: <http://www.mvcr.cz/clanek/cetnost-jmen-a-prijmeni-722752.aspx>

7. Załecenia dla urzędów stanu cywilnego dotyczące nadawania imion dzieciom osób obywatelstwa polskiego i narodowości polskiej // Komunikaty Komisji Kultury Języka Komitetu Językoznawstwa PAN. – 1(4). – 1996. – Режим доступу: <http://www.gjp.pan.pl>.

Стаття надійшла до редколегії 20. 04. 2017

доопрацьована 30. 05. 2017

прийнята до друку 15. 08. 2017

INDIGENOUS SLAVIC NAMES IN EARLY 21ST CENTURY CZECH REPUBLIC

Liubov Ostash

*Ivan Franko National University of Lviv,
Professor Ilarion Svientsitskyi Department of Slavic Philology
Universitetska Str., 1, 79000, Lviv, Ukraine,
phone: (0038 032) 239 47 70*

The article analyzes the dynamics of early 21st century use of indigenous Slavic names – one of the most important layers of modern Czech anthroponymicon. It explores the names of children born in Czech Republic in 2006 and 2015. The source material for this study were lists of names of newborns for those and other years, available on the websites of Ministry of Internal Affairs of Czech Republic and Czech Department of Statistics.

115 male names of Slavic origin were given to newborn boys in Czech Republic in 2006, which accounts for 7.8 percent of all the names of boys. Newborn girls in 2006 were given 81 Slavic names, which makes up 5.3 percent of all the girls' names.

123 male names of Slavic origin were given to newborn boys in Czech Republic in 2015. Newborn girls in 2015 were given 100 Slavic names.

Slavic names in 2006 were given to 6,605 boys, which is 12 percent of all newborn boys and to 1,237 girls, which makes up 2.4 percent of all newborn girls respectively. In 2015 Slavic names were chosen for 6,051 boys which accounts for 10.7 percent of all newborn boys and for 897 girls which is 1.7 percent of all newborn girls.

Name repertoire of modern Czech Republic includes (as official variants) indigenous Slavic names of two types: a) composite names; b) simple names (derived from compound names or appellatives). In 2006 composite names, like *Vladislav*, *Slavomír*, all in all 67 names, made up the most numerous group of Slavic names for boys, while the most popular names for girls were simple names like *Libuše*, *Milada*, all in all 56 names, as opposed to 25 composite names like *Jarmila*, *Květoslava*. In 2015, 65 composite and 58 simple names were used to name boys, while girls were given 20 composite names and 80 simple names.

What is more, in 2006 and 2015 some children were given two indigenous Slavic names simultaneously: *Jaroslav Václav*, *Milena Jarmila* and others.

Indigenous Slavic names have a significant place in modern Czech selection of names, they are still popular with many parents, which makes us assume that they will be steadily present in Czech anthroponymicon in the future.

Key words: personal names, indigenous Slavic names, Czech anthroponymicon, composite name, simple name, dynamics of name use.